

Pierwszy multimilioner Ameryki

---

6 kwietnia 1808 roku John Jacob Astor założył American Fur Company, dzięki któremu stał się pierwszym multimilionerem Ameryki. W książce „History of Great American Fortunes” oskarża się Astora o przekupstwa, szwindel i kradzieże, a także przedstawia jako osobę oszalałą na punkcie pieniędzy.

American Fur Co. było pierwszym wielkim monopolistą w Stanach Zjednoczonych i ogromnym wyzyskiwaczem rdzennych mieszkańców Ameryki. Jego armia handlarzy futrami żądała od Indian zapłaty 400 procent wartości za dobra. W zamian otrzymywali skóry z bobrów, które sprzedawano z ponad sześciokrotnym zyskiem w Londynie.

Handel futrami był początkowo zdominowany przez Astora w dużej mierze dzięki porozumieniu z Kanadyjczykami. W 1816 roku Kongres zabronił wydawania licencji na handel osobom, które nie były obywatelami Stanów Zjednoczonych. To jednak pozwoliło Astorowi na umocnienie własnej pozycji, jako monopolisty na terytorium Stanów. Poprzez polityczne wpływy w Waszyngtonie był w stanie przekonać Kongres do wprowadzenia zakazu działalności rządowych fabryk futrzarskich i rządowych punktów skupu (trading houses). Senator Thomas Hart Benton z Missouri został nawet adwokatem American Fur Company i na rzecz Astora prowadził kampanię zakazującą innym handlu skórami. Było to w praktyce pozbycie się konkurencji już u źródeł. Kolejnym krokiem było przekupienie gubernatora Michigan Lewisa Cassa, dzięki któremu potentat otrzymał pozwolenie na zatrudnianie nie-obywateli. Miało to miejsce po tym, jak prezydent Madison, mający prawo do przyznawania wyjątku od zasady zakazu pracy obcokrajowców na rynku handlu skórami, scedował tę legitymację na Cassa. W liście do przedstawiciela Indian w Mackinac, Cass instruował go, by przyznał Astorowi każde zezwolenie, jakiego będzie on potrzebował. Był to tylko jeden z wielu przywilejów, jakie otrzymał przemysłowiec.

Ówczesna prasa donosiła o łapówce w kwocie 350 tysięcy dolarów, które otrzymał Cass, najpierw gubernator a potem minister wojny. Ten właśnie wątek opisuje Gustavus Myers w książce „History of Great American Fortunes” opublikowanej w 1910 roku. Książka ta przez długi czas była uważana za klasykę opartą na gruntownych badaniach.

Pojawił się jednak obrońca Astora, John D. Hager, który w swojej rewizjonistycznej publikacji zarzucił Myersowi, wybiórcze potraktowanie doniesień prasowych. Według niego, księgowość prowadzona przez Fur Co. potwierdzała jedynie, że Cass nie tyle przyjął wspomnianą kwotę, co przewiózł ją dla Astora z Montrealu do Michigan.

Kolejną kością niezgody między Astorem a innymi niezależnymi handlarzami było spożywanie przez Indian napojów alkoholowych. Łatwość wprowadzania wódzów w stan po spożyciu był dla Indian pożądanym ze względu na swój wizjonerski efekt. W tym wypadku Astor mógł uchodzić za propagatora trzeźwości. Niemniej stało za tym przekonanie, że niepijący Indianie są lepszymi myśliwymi. Z kolei pozostali, drobni zdesperowani słabnącymi obrotami, handlarze próbowali przekupić alkoholem Indian, by ci korzystali z ich punktów skupu.

John J. Astor świetnie radził sobie również na rynku nieruchomości w Nowym Jorku. Kupił on wiele budynków na Manhattanie, Yorkville, Harlemie i sporej części Bronxu. Według podań, wynajmował je później Afro-Amerykanom, Chińczykom, Irlandczykom, Włochom, Żydom i innym za niemiłosiernie wysoką cenę. Ci, którzy nie mogli płacić byli eksmitowani. Nawet umierając w 1848 roku, na łożu śmierci zażądał od jednej z takich lokatorek, by natychmiast uregulowała długi.

Fortuna Astora wynosiła 20 milionów dolarów, co równało się połowie budżetu Stanów Zjednoczonych.

Źródła: genforum.genealogy.com; workers.org; Gustavus Myers "History of the great American fortunes" tom II (books.google.com)

Opublikowano w dniu 06.04.2017 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA